

7. Предко В.В. Складна життєва ситуація як провідна умова формування життєстійкості особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2021. № 1. С. 74-99.

8. Титаренко Т. М. Особистість перед викликами війни: психологічні наслідки травматизації. *Проблеми політичної психології : зб. наук. праць / Асоц. політ. психологів України, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України*. 2017. № 5 (19). С. 3-10.

9. Чиханцова О. А. Психологічні основи життєстійкості особистості: монографія. К., 2021, 319 с.

Одержано 12.04.2024

УДК 159.922.8

Павло Дмитрович ЧЕРВОНИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8172-7732>

АСПЕКТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Емоційна сфера поліцейських почала підлягати суворим випробуванням ще за часів пандемії, коли вони вимушені були працювати у доволі суворому режимі і забезпечувати сприятливий емоційний фон у процесі комунікації з громадянами.

Саме складні умови служби поліцейських зацікавили науковців щодо вивчення емоційної сфери працівників поліції. Так, особливості феномену синдрому емоційного вигорання у працівників Національної поліції України досліджували Кісіль З. та Кісіль Р.-В., особливості динаміки емоційних станів поліцейських-учасників операції об'єднаних сил у реабілітаційний період – Галич М., теоретичний аналіз особливостей емоційної сфери працівників поліції – Микитюк М., особливості деформації емоційної сфери працівників національної поліції – Александров Ю., емоційну складову у професійній діяльності поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення – Пономаренко Я.

Працівнику поліції доводиться мати справу з найбільш важким у соціальному відношенні контингентом, для якого характерною є наявність асоціальних установок, некерованість, прихований характер злочинної діяльності, протиборство і вороже ставлення до представників влади.

Професійна діяльність негативно впливає на працівника поліції, що особливо виявляється в умовах накладання так званих нормативних криз розвитку особистості на кризові професійні та життєві обставини.

Науковці Кісіль З. Р. та Кісіль Р.-В. В. вважають, що у вітчизняній психології поліцейську діяльність характеризують як негативно емоційно концентровану, оскільки під час виконання службових завдань рекомендовано стримувати прояв власних почуттів, наслідком чого виступає те, що емоційне розвантаження поліціантів може бути відкладене на невизначений термін і це незадовільно відобразиться на їхньому загальному самопочутті [2, с. 112].

Пономаренко Я. С. у дослідженні змісту емоцій поліцейських зробила такі висновки, що вияв емоцій та їхній вплив на діяльність поліцейських є доволі актуальною та розроблюваною психологічною проблемою. Емоції, котрі виникають у практиці поліціювання, вітчизняні та закордонні науковці досить часто пов'язують із понаднормовим робочим навантаженням та надмірним зовнішнім тиском, варіативністю покладених професійних обов'язків, збільшеним відчуттям відповідальності, ризиком емоційного вигорання, відсутністю практичного досвіду, нездатністю розпізнавати як свої емоції, так і емоції інших [4, с. 104].

Галич М. Ю. зауважує, що емоції відповідають за результативність діяльності, особливо у поліцейських, тому одним з головних завдань психологічної підготовки є розробка програм, спрямованих на розвиток емоційно-вольової стійкості. Головними функціями емоцій у поліцейській діяльності, на думку дослідниці, є відображально-оціночна, сигнальна, мотиваційна й активаційна [1, с. 176].

Микитюк М. у своєму дослідженні зазначає, що особливі умови професійної діяльності працівників Національної поліції України, а саме: ризиконебезпечний характер діяльності з непередбачуваними наслідками (поранення, травмування), спілкування з асоціальними елементами та перебування у зоні, де відбуваються активні бойові дії, призводять до інтенсивних змін емоційного стану. Діяльність поліцейських характеризується значною негативною емоційною насиченістю, коли під час виконання професійних обов'язків потрібно стримувати свої негативні емоції, а емоційне розвантаження здебільшого відкладається на невизначений проміжок часу.

Науковець виокремлює низку чинників, які можуть нівелювати (усувати чи притуплювати) цю напруженість. До них можна віднести насамперед впевненість у суспільній корисності своєї роботи, а також власне задоволення, викликане кожним конкретним випадком розслідування і розкриття злочину [3].

Таким чином, проблема дослідження психологічних особливостей емоційної сфери працівників поліції є однією з найбільш актуальних проблем сучасної психології, адже професійна діяльність працівників поліції постійно супроводжується значною психоемоційною напруженістю, психічними навантаженнями, що викликають негативні емоції та є фактором професійної деформації.

У зв'язку військовою агресією російської федерації проблема дослідження психологічних особливостей емоційної сфери працівників поліції набуває ще більшої актуальності в сучасних психологічних дослідженнях.

Список бібліографічних посилань

1. Галич М.Ю. Особливості динаміки емоційних станів поліцейських учасників Операції об'єднаних сил у реабілітаційний період : дис. ... доктора філософії : 053 «Психологія». Київ, 2020. 207 с.

2. Кісіль З.Р., Кісіль Р.-В.В. Особливості феномену синдрому емоційного вигорання у працівників Національної поліції України. Соціально-правові студії. 2019. № 4 (6). С. 111–123.

3. Микитюк М. Теоретичний аналіз особливостей емоційної сфери працівників поліції URL:<https://www.inforum.in.ua/conferences/28/95/782> (дата звернення 03.04.2024).

4. Пономаренко Я.С. Емоційна складова у професійній діяльності поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. Психологія. Випуск 4 (53), 2021 С. 52-56.

Одержано 09.04.2024

УДК 159.98

Олена Григорівна ШАХОВА,

кандидат біологічних наук, доцент,

доцент кафедри соціології та психології факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

гештальт-терапевт;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7860-6972>;

Надія Вікторівна КУЧУК,

здобувачка 1 курсу магістерського ступеня факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК НАВИЧОК УСВІДОМЛЕНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ

Результати досліджень наслідків війни для психічного здоров'я населення в різних країнах світу свідчать про те, що війна має катастрофічний вплив на здоров'я та добробут націй [1, р. 25]. В залежності